

Наукові перспективи
Видавнича група

№ 2 (56)

2026

НАУКА i ТЕХНІКА

СЬОГОДНІ

З Україною

в серці!

Видавнича група «Наукові перспективи»

Всеукраїнська Асамблея докторів наук із державного управління

Асоціація науковців України

«Наука і техніка сьогодні»

Випуск № 2(56) 2026

Київ – 2026

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration

Association of Scientists of Ukraine

"Science and technology today"

Issue № 2(56) 2026

Kyiv – 2026

ISSN 2786-6025 Online

УДК 001.32:1 /3](477)(02)

R40-05553

DOI: Crossref
we use DOIs

[https://doi.org/10.52058/2786-6025-2026-2\(56\)](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2026-2(56))

**«Наука і техніка сьогодні» (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка»,
Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка»):
журнал. 2026. № 2(56) 2026. С. 2589**

*Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 07.04.2022 № 320
журналу присвоєно категорію "Б" із економіки та педагогіки
(спеціальності – 015 - Педагогічні науки; 076 - Економічні науки)*

*Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 06.06.2022 № 530 журналу
присвоєно категорію "Б" із права (спеціальність – 081 Юридичні науки)*

*Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 10.10.2022 № 894 журналу присвоєно
категорію "Б" із техніки (спеціальність - 122 Комп'ютерні науки)*

*Журнал видається за підтримки Міждержавної гільдії інженерів консультантів, Інституту філософії та
соціології Національної Академії Наук Азербайджану (Баку, Азербайджан), громадської організації «Християнська
академія педагогічних наук України» та громадської організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з
духовно-морального виховання»*

*Рекомендовано до видавництва Президією Всеукраїнської Асамблеї докторів наук з державного управління
(Рішення від 24.02.2026, № 8/2-26)*

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index
Copernicus (IC), міжнародної пошукової системи Google Scholar та до
міжнародної наукометричної бази даних Research Bible

Згідно Порядку формування Переліку наукових фахових видань України, затвердженого наказом МОН
України від 15.01.2018 № 32, повнотекстовий доступ до наукових статей журналу представлений на платформі
«Наукова періодика України» в Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського НАН України та в
Національному репозитарії академічних текстів

Головний редактор:

Головний редактор: Коренева Інна Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор, декан факультету природничої і фізико-математичної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка; професор кафедри теорії і методики викладання природничих дисциплін Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка (Україна)

Редакційна колегія:

- **Бабчук Олена Григоріївна** - кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри психології та педагогіки Одеського державного університету внутрішніх справ (Україна)
- **Біляковська Ольга Орестівна** - доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Львівського національного університету імені Івана Франка (Україна)
- **Гончарук Валентина Анатоліївна** - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури, українознавства та методик їх навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (Україна)

- **Гуменюк Тетяна Костянтинівна** - доктор філософських наук, Заслужений працівник освіти України, професор, проректор з науково-педагогічної роботи, інноваційно-методичного забезпечення освітнього та наукового процесів Київської муніципальної академії музики ім. Р.М. Глієра (Київ, Україна)
- **Доктор Мутмайна** – викладач Університету Аль Асярія Мандар Сулавесі Барат, Індонезія, ад'юнкт-професор Департаменту освіти, Університет Manipal GlobalNxt Малайзії (Малазія)
- **Кожевникова Алла Власівна** - доцент кафедри освітології та педагогіки мистецтва МДПУ імені Богдана Хмельницького, (Україна)
- **Литовченко Ірина Миколаївна** - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри англійської мови технічного спрямування №2 Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" (Київ, Україна)
- **Марчук Оксана Олександрівна** - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука» (Рівне, Україна)
- **Небеленчук Ірина Олександрівна** - доктор педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії і методики середньої освіти комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського» (Кіровоград, Україна)
- **Островська Маріанна Ярославівна** - доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладом освіти Закарпатського угорського університету імені Ференца Ракоці II (Україна, Берегово)
- **Р. Ахмад Закі Ель Ісламі** – доцент, професор, доктор філософії, Департамент наукової освіти, Факультет підготовки вчителів та освіти, Університет Султана Агенга Тіртаєса (Індонезія)
- **Шевчук Лариса Дмитрівна** - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри математики, інформатики і методики навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі (Переяслав, Україна)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори

- Борачук С.В.** 634
КОНЦЕПЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З КІБЕРБЕЗПЕКИ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ
- Борис У.З.** 648
ІНТЕГРАЦІЯ ПРИРОДНИЧОГО ЗМІСТУ В ЧИТАНКА ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ГАЛИЧИНИ (ДРУГА ПОЛОВИНА ХІХ ПОЧАТОК ХХ СТ.)
- Волошин В.Д.** 667
ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ БАЗОВИХ ПРИНЦИПІВ ТАКТИКО-ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ
- Главацька О.Л., Писарчук О.Т., Фіголь Н.А.** 683
ФОРМУВАННЯ ЗДАТНОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА
- Гнатик К.Б., Фодор К.Й., Молнар Є.Р.** 697
ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ У РАМКАХ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО ПІДХОДУ
- Горбатюк Р., Гевко І., Сіткар С., Замора Я., Сорока Т.** 708
ПОТЕНЦІАЛ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХОВИХ МОЛОДШИХ БАКАЛАВРІВ З АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
- Горбатюк Р., Осадчий В., Дудка У., Тернова І.** 719
ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ: МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ У ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ ФАХОВИХ ЕКОНОМІЧНИХ КОЛЕДЖІВ
- Грицак П.О.** 732
ПРАВОВА КУЛЬТУРА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ЕФЕКТИВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Горбатюк Роман доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри машинознавства та транспорту, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, м. Тернопіль, <https://orcid.org/0000-0002-1497-1866>

Осадчий Вячеслав доктор педагогічних наук, професор, декан факультету економіки та управління, Київський столичний університеті імені Бориса Грінченка, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0001-5659-4774>

Дудка Уляна кандидат педагогічних наук, викладач-методист циклової комісії спеціальних економічних дисциплін, Відокремлений структурний підрозділ «Бережанський фаховий коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України», м. Бережани, <https://orcid.org/0000-0002-0204-7457>

Тернова Ірина викладач вищої категорії, викладач-методист циклової комісії спеціальних економічних дисциплін, Відокремлений структурний підрозділ «Бережанський фаховий коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України», м. Бережани, <https://orcid.org/0000-0002-0204-7463>

ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ: МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ У ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ ФАХОВИХ ЕКОНОМІЧНИХ КОЛЕДЖІВ

Анотація. Провідними напрямками соціально-економічного розвитку, що визначають національні цілі та пріоритетні завдання розвитку країни в рамках низки світових та національних проєктів є досягнення конкурентоспроможності та, водночас, мобільності. Значним важелем економічного поступу країни став перехід до інноваційної економіки та інноваційного розвитку суспільства. Такі зміни потребують фахівців з економіки, підготованих до практичного втілення нових ідей та задумів. Поза як, будь-які проєкти та програми без кваліфікованих фахівців так і залишаться добре описаними, але не реалізованими ідеями.

Курс на інноваційне оновлення всіх сфер суспільного життя в державі та невідповідність інструментів підготовки фахових економістів завданням

ISSN 2786-6025 Online

соціально-економічного розвитку зумовлюють запровадження нових педагогічних технологій та підходів.

До переліку інноваційних педагогічних технологій навчання майбутніх фахових молодших економістів правомірно віднести технології практико-орієнтованого навчання.

В їх основі покладено ідеї практико-орієнтованого підходу, який поєднує в собі фундаментальну освіту, засновану на теоретичних аспектах, та професійно-прикладну підготовку.

До переліку освітньо-значущих цифрових технологій, за допомогою яких можливе підвищення якості професійної фахової економічної освіти віднесено: телекомунікаційні технології, у тому числі що забезпечують конвергенцію мереж зв'язку та створення мереж нового покоління; технології обробки великих обсягів даних (Big Data) та «цифрового сліду»; штучний інтелект; віртуальна та доповнена реальність; технології електронної ідентифікації та аутентифікації; хмарні технології; інтернет речей; технології розподіленого реєстру (у тому числі блокчейн); цифрові технології спеціалізованого освітнього призначення. Розширюють перелік інноваційних педагогічних технологій навчання майбутніх економістів у фахових коледжах інтерактивні та проєктні технології.

Підсумовано, що поєднання практико-орієнтованих, цифрових, інтерактивних і проєктних технологій створює умови для формування професійних компетентностей, розвитку критичного та аналітичного мислення, здатності до командної взаємодії та прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Такий підхід забезпечує наближення освітнього процесу до реальних потреб ринку праці, підвищує мотивацію здобувачів освіти та сприяє їх готовності до інноваційної діяльності в економічній сфері, що зумовлює необхідність подальшого системного осмислення й узагальнення отриманих результатів.

Ключові слова: інноваційні педагогічні технології, фахові економічні коледжі, майбутні економісти, професійна компетентність, фахові молодші бакалаври з економіки, цифровізація освіти, інтерактивне навчання, практико-орієнтоване підготовка, проєктна діяльність.

Horbatiuk Roman Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Mechanical Engineering and Transport Department, Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University, Ternopil, <https://orcid.org/0000-0002-1497-1866>

Osadchy Viacheslav Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Dean of the Faculty of Economics and Management, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0001-5659-4774>

Dudka Uliana Candidate of Pedagogical Sciences, Lecturer-Methodologist of the Cycle Commission of Specialized Economic Disciplines, Separated Structural Subdivision «Berezhany Professional College of National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine», Berezhany, <https://orcid.org/0000-0002-0204-7457>

Ternova Iryna Senior Lecturer, Lecturer-Methodologist of the Cycle Commission of Specialized Economic Disciplines, Separated Structural Subdivision «Berezhany Professional College of National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine», Berezhany, <https://orcid.org/0000-0002-0204-7463>

INNOVATIVE PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES: OPPORTUNITIES FOR THEIR USE IN THE TRAINING OF STUDENTS OF PROFESSIONAL ECONOMIC COLLEGES

Abstract. The leading directions of socio-economic development that determine the national goals and priority tasks of the country's development within the framework of a number of global and national projects are achieving competitiveness and, at the same time, mobility. A significant lever of the country's economic progress has been the transition to an innovative economy and the innovative development of society. Such changes require economists who are prepared for the practical implementation of new ideas and initiatives. Otherwise, any projects and programs, without qualified specialists, will remain well-described but unimplemented ideas. The course toward innovative renewal of all spheres of social life in the country, coupled with the mismatch between the tools for training professional economists and the tasks of socio-economic development, necessitates the introduction of new pedagogical technologies and approaches. Among the innovative pedagogical technologies for training future junior economists, practice-oriented learning technologies are particularly justified. These are based on the ideas of a practice-oriented approach, which combines fundamental education grounded in theoretical aspects with professional-applied training.

Among the educationally significant digital technologies that can improve the quality of professional economic education are big data processing and digital footprint technologies; artificial intelligence; virtual and augmented reality; electronic identification and authentication technologies; cloud technologies; the Internet of Things; distributed ledger technologies (including blockchain); and specialized educational digital technologies – edtech (educational technologies), which typically employ one or more of the aforementioned digital technologies.

The list of innovative pedagogical technologies for training future economists in vocational colleges is further expanded by interactive and project-based

ISSN 2786-6025 Online

technologies. In summary, the combination of practice-oriented, digital, interactive, and project-based technologies creates conditions for the formation of professional competencies, the development of critical and analytical thinking, the ability to work in teams, and the capacity to make well-founded managerial decisions. This approach brings the educational process closer to the real needs of the labor market, increases student motivation, and fosters readiness for innovative activity in the economic sphere, highlighting the need for further systematic analysis and generalization of the obtained results.

Keywords: innovative teaching technologies, specialized economic colleges, future economists, professional competence, specialized junior bachelors in economics, digitization of education, interactive learning, practice-oriented training, project activities.

Постановка проблеми. Потреба якнайшвидшої модернізації всіх галузей вітчизняної економіки, її перехід до стану сталого інноваційного розвитку стають дедалі відчутнішими не лише з позицій досягнень науково-технічного прогресу, змін вектору розгортання економічних процесів, конкуренції технологій, а й з точки зору потреби, за умов геополітичних та військових протистоянь, забезпечити безпеку, незалежність і самодостатність України у виробництві всіх видів товарів і послуг. Провідними напрямками соціально-економічного розвитку, що визначають національні цілі та пріоритетні завдання розвитку країни в рамках низки світових і національних проєктів є досягнення конкурентоспроможності та, водночас, мобільності. Значним важелем економічного поступу країни став перехід до інноваційної економіки та інноваційного розвитку суспільства. Такі зміни потребують фахівців з економіки, здатних до практичного втілення нових ідей і задумів. Поза як, будь-які проєкти та програми без кваліфікованих фахівців так і залишаться добре описаними, але не реалізованими ідеями. В Україні, як і в інших країнах світу, нині спостерігається трансформація теорії людського капіталу, і вже не інвестиції в освіту забезпечують економічне зростання, а економічне зростання та інновації підштовхують освіту на новий рівень розвитку [1]. Не є винятком і фахова економічна освіта яка нині перебуває на стадії трансформації та концептуальних змін. Вони диктують необхідність використання інноваційних педагогічних технологій для організації навчання здобувачів фахових економічних коледжів, що сприяє інтенсифікації підготовки кадрів для економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковій літературі активно обговорюються питання впровадження інноваційних педагогічних технологій у підготовку студентів економічного профілю, що зумовлено трансформаціями сучасної економіки, діджиталізацією освітнього простору та орієнтацією на

компетентнісний підхід. Значний внесок у розроблення проблеми формування професійних та підприємницьких компетентностей майбутніх економістів засобами інноваційних технологій здійснила Ю. Баніт, яка обґрунтувала педагогічний потенціал сучасних освітніх технологій у фаховій підготовці студентів економічних спеціальностей [1]. Дидактичні, організаційні та методичні аспекти використання цифрових сервісів і професійних інструментів у підготовці майбутніх економістів розкрито у дослідженнях О. Глазунової, Т. Саяпіної та В. Корольчук, де наголошується на важливості інтеграції експертно орієнтованих онлайн-ресурсів у навчальний процес [2]. У контексті застосування онлайн-сервісів у фаховій підготовці студентів економічних спеціальностей заслуговують на увагу напрацювання Р. Горбатюка та У. Дудки, які довели ефективність використання сервісу LearningApps для активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти [3].

Проблематика цифровізації економічної освіти та впливу цифрової трансформації на підготовку майбутніх фахівців економічного профілю розглядається у працях О. Грибіненка [5], С. Короля та Є. Польовика [8], які підкреслюють необхідність оновлення змісту та методів навчання відповідно до викликів цифрової економіки. Інформаційний підхід до інформатизації економічної освіти як чинник підвищення конкурентоспроможності майбутніх економістів обґрунтовано у дослідженні Р. Костенка [9].

Важливе місце у наукових розвідках посідає проблема практико-орієнтованого навчання. Так, О. Кірдан акцентує увагу на значущості поєднання теоретичної та практичної підготовки майбутніх економістів, як умови формування їх професійної готовності [6]. Теоретико-методичні засади технологій навчання економічних дисциплін у системі неперервної освіти ґрунтовно висвітлено у монографії Г. Ковальчук [7]. Модель формування професійних компетентностей майбутніх економістів із використанням інноваційних педагогічних технологій запропоновано Т. Наливайко, яка довела ефективність комплексного застосування цифрових та інтерактивних методів навчання [10]. Компетентнісний підхід, як концептуальну основу підготовки майбутніх економістів розкрито у працях Т. Столяренко [11].

Водночас аналіз наукових джерел засвідчує, що попри значну кількість досліджень, присвячених інноваційним педагогічним технологіям у вищій освіті, питання їх системного та цілеспрямованого впровадження у процес підготовки студентів економічного профілю саме у закладах фахової передвищої освіти економічного профілю потребує подальшого наукового осмислення, що зумовлює актуальність даного дослідження.

Мето статті є обґрунтування потенціалу сучасних педагогічних технологій в підготовці майбутніх економістів у закладах фахової передвищої освіти.

Виклад основного матеріалу. На ринку праці нині часто спостерігається тенденція, коли роботодавці прагнуть залучати до професійної економічної діяльності фахівців з досвідом роботи від року. Подібний факт є причиною низького рівня працевлаштування випускників одразу після закінчення навчання у закладі освіти. Роботодавці пояснюють цю ситуацію тим, що випускники непогано володіють теоретичними знаннями, проте рідко можуть застосувати ці знання практично. Саме ця ситуація є одним із вагомих аргументів в розрізі пояснення необхідності використання інноваційних педагогічних технологій у підготовці майбутніх фахівців з економіки в закладах фахової передвищої освіти. З іншого боку назрілою є ще одна важлива проблема. Вона зумовлена тим, що старіння інформації в сучасних умовах відбувається набагато швидше, ніж завершується період навчання у закладі фахової передвищої освіти, особливо це стосується підготовки майбутніх економістів. Тому важливо не лише передати знання від викладача до студента, але також навчити здобувачів економічного профілю підготовки користуватися цими знаннями та оновлювати їх, розвивати прагнення до вивчення сучасної, актуальної інформації. Очевидно, що фахова економічна освіта повинна бути не лише фундаментальною, але й випереджувальною.

Ефективна та продуктивна професійна діяльність фахового молодшого економіста в умовах інноваційного розвитку суспільства потребує широкого спектру практичних вмінь і навичок щодо вивчення національного та регіонального ринків у контексті потреби в інноваційному продукті; потенційних можливостей підприємств до впровадження та використання інновацій; оцінки ризиків і потенційних прибутків в умовах нововведень; вироблення системи управлінських рішень з інноваційного розвитку підприємства тощо. Адже аспектна реалізація ідей соціально-економічного розвитку та відновлення України потребує залучення достатньої кількості економістів з необхідними знаннями, вміннями та навичками результативної інноваційної діяльності.

Курс на інноваційне оновлення всіх сфер суспільного життя в державі та невідповідність інструментів підготовки фахових економістів завданням соціально-економічного розвитку зумовлюють запровадження нових педагогічних технологій і підходів. На даний момент не відбувається кардинальних змін у контексті забезпечення вимог до формування готовності майбутніх економістів до інноваційної діяльності. Тоді як на думку О. Кірдан, підготовка до такого роду діяльності потребує впровадження інноваційних педагогічних технологій, насамперед практико-орієнтованих, цифрових проєктних та інтерактивних, які дозволять сформувати необхідні компетентності майбутніх економістів [6]. Спрямованість процесу формування професійної компетентності майбутніх фахових молодших економістів має як зовнішній, так і внутрішній характер. Зовнішня сторона проявляється у здійсненні аналітичної

ISSN 2786-6025 Online

діяльності у рамках, наприклад, ведення бізнесу, врегулювання наслідків світової економічної кризи, стабілізації торговельних взаємин і пошук нових ринків збуту. Внутрішня спрямованість пов'язана з формуванням у студентів знань, умінь та навичок, пов'язаних з реалізацією професійно спрямованої діяльності. Описана складність тяжіє до впровадження таких педагогічних технологій, які б ініціювали формування всіх складників професійної компетентності майбутніх фахових молодших економістів.

Відомо, що дослідники розрізняють традиційні освітні технології – технології, орієнтовані, перш за все, на повідомлення знань та опис способів дій, що передаються здобувачам у готовому вигляді та призначених для відтворювального засвоєння (передбачається, що викладач є єдиною ініціативно дійовою особою) та *інноваційні педагогічні технології*. Перехід від традиційної моделі освіти до інноваційної зумовлений не тільки вимогами ринку праці, але так само і принципами, що змінюються, і трендами суспільства. Все більше і більше професійна діяльність економістів стає автоматизованою.

Водночас, відбувається неупинна цифровізація процесу навчання, використання дистанційних форм за допомогою різних цифрових платформ, баз даних та баз знань [8].

Очевидно, що інноваційні освітні технології – це технології, які орієнтують викладачів фахових економічних коледжів на створення таких форм організації освітньої діяльності, в яких акцент робиться на вимушену пізнавальну активність здобувачів і формування системного, математичного, аналітичного, критичного мислення та здатності генерувати свої ідеї під час вирішення складних економічних завдань [7].

До переліку інноваційних педагогічних технологій навчання майбутніх фахових молодших економістів правомірно віднести технології практико-орієнтованого навчання. В їх основі покладено ідеї практико-орієнтованого підходу, який поєднує в собі фундаментальну освіту, засновану на теоретичних аспектах, та професійно-прикладну підготовку. Реалізація технологій практико-орієнтованого навчання у закладах фахової передвищої професійної економічної освіти має кілька напрямків, а саме:

- підвищення ефективності практик і стажувань здобувачів з метою їх занурення у професійне середовище, співвідношення свого уявлення про професію з вимогами, що висуваються реальним бізнесом;
- впровадження активних технологій навчання, що сприяють формуванню у здобувачів значущих для майбутньої професійної діяльності якостей особистості, а також знань, умінь та навичок, що забезпечують якісне виконання функціональних обов'язків за обраною спеціальністю, орієнтація навчання на роботу у групі, команді;

ISSN 2786-6025 Online

– використання професійно спрямованого вивчення загальнопрофесійних дисциплін та дисциплін спеціалізації, що забезпечує наближення навчальної (аудиторної) ситуації до реальної;

– професіоналізація викладацького складу, що реалізується через формування практичного досвіду у штатних викладачів, і через залучення до навчальної роботи представників професійного середовища.

Практико-орієнтовані технології навчання сприяють тому, що економічна освіта поступово оновлює методи навчання, що базуються на компетентнісному підході. Це дає змогу більше уваги приділяти практикам з набуття професійних навичок та умінь, та розвивати їх у майбутніх економістів, які можна застосувати у розрахунково-економічній, аналітичній, організаційно-управлінській діяльності.

Міцно вплелися в палітру інноваційних педагогічних технологій навчання майбутніх економістів цифрові технології. Це зумовлено цифровізацією фахової передвищої освіти. Саме цифровізація визнана сьогодні одним із найважливіших трендів, що визначають структурну та змістовну трансформацію фахової підготовки майбутніх економістів. У руслі цифровізації відбуваються інтенсивні зміни всіх компонентів системи освіти, зумовлені поширенням технологій створення, обробки, обміну та передачі значних масивів інформації на цифрових носіях [3]. До переліку освітньо-значущих цифрових технологій, за допомогою яких можливе підвищення якості професійної фахової економічної освіти, доцільно віднести такі:

– телекомунікаційні технології, у тому числі, що забезпечують конвергенцію мереж зв'язку та створення мереж нового покоління;

– технології обробки великих обсягів даних (Big Data) та «цифрового сліду»;

– штучний інтелект; віртуальна та доповнена реальність;

– технології електронної ідентифікації та аутентифікації;

– хмарні технології;

– інтернет речей;

– технології розподіленого реєстру (у тому числі блокчейн);

– цифрові технології спеціалізованого освітнього призначення – edtech (educational technologies), зазвичай, використовують одну чи кілька з перелічених цифрових технологій.

Перелічені цифрові технології відносяться до так званих «наскрізних», тобто універсальних технологій, що надають значний вплив на розвиток різних галузей економіки. Впровадження цифрових технологій, як засобів модернізації фахової професійної економічної освіти, дозволяє говорити про чотири провідні напрями: збагачення цифровими інструментами та технологіями

ISSN 2786-6025 Online

традиційних освітніх програм (наприклад, у рамках моделі змішаного навчання); розвиток онлайн-освіти, у тому числі за допомогою використання освітніх платформ, навчальних курсів і сервісів; розвиток цифрового (віртуального) освітнього середовища; цифровізація управління фаховими економічними коледжами.

Розширюють перелік інноваційних педагогічних технологій навчання майбутніх економістів у фахових коледжах інтерактивні та проєктні технології. Проєктні, з поміж іншого, передбачають використання групової роботи, що спрямовує здобувачів до виконання єдиного завдання з розподілом функціональної ролі кожного учасника команди відповідно до передбачуваних навичок та вмій. Проєктна діяльність виступає спільною навчально-пізнавальною, творчою діяльністю, що має спільну мету, зумовлені методи, способи діяльності, спрямована на досягнення ефективного результату діяльності. Характерними рисами проєктної діяльності майбутніх економістів виступають такі: особистісно-орієнтована взаємодія, комплексний характер роботи, можливості творчості, проблемність, варіативність, альтернативність, авторська позиція.

В основі інтерактивних освітніх технологій лежить ідея активної взаємодії здобувачів фахової економічної освіти. Так, наприклад, значні можливості містить такий метод як ділова гра. Цей метод передбачає імітацію різних ситуацій, здатних відобразити аспекти професійної чи іншої діяльності у вигляді гри за встановленими для всіх учасників правилами. Правила гри визначаються обраною діяльністю, завдяки чому учасники набувають професійних вмій, навичок роботи в команді, які сприяють створенню групового мислення. За допомогою певних правил ділової гри учасники занурюються в існуючі обмеження, включаючи способи мотивації, в деяких випадках вдаючись до примусу, що повністю відображає реальну ситуацію в реальному світі. Зрозуміло в жодній діловій грі неможливо передбачити всі варіанти розвитку подій, проте передбачити багато можливих економічних проблем і виробити способи їх вирішення, які надалі можна і потрібно застосовувати у подальшій професійній сфері. У таблиці 1 наведено перелік переваг та можливостей інтерактивних технологій навчання майбутніх економістів.

Переваги та можливості інтерактивних педагогічних технологій у підготовці майбутніх економістів

Інтерактивна технологія	Зміст та особливості застосування	Переваги та освітні можливості
Ділова гра	Імітація професійних економічних ситуацій за визначеними правилами та ролями учасників	Формування професійних умінь, розвиток командної взаємодії, групового мислення, навичок прийняття рішень в умовах обмежень
Рольова гра	Модельовання соціально-економічних ролей та професійної поведінки учасників	Розвиток комунікативних навичок, відповідальності за власну роль, уміння аргументувати позицію
Кейс-метод	Аналіз реальних або змодельованих економічних ситуацій з пошуком шляхів розв'язання	Формування критичного мислення, уміння аналізувати економічні проблеми та прогнозувати наслідки рішень
Дискусія	Колективне обговорення проблемних питань економічного змісту	Активізація пізнавальної діяльності, розвиток культури професійного діалогу та рефлексії
Мозковий штурм	Генерування ідей у групі з подальшим їх обговоренням та відбором	Розвиток творчого мислення, здатності працювати в команді, пошуку альтернативних управлінських рішень

Отже, аналіз сучасних підходів до організації фахової передвищої економічної освіти засвідчує, що ефективна підготовка майбутніх економістів у сучасних соціально-економічних умовах є неможливою без цілеспрямованого впровадження інноваційних педагогічних технологій. Поєднання практико-орієнтованих, цифрових, інтерактивних і проєктних технологій створює умови для формування професійних компетентностей, розвитку критичного та аналітичного мислення, здатності до командної взаємодії та прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Такий підхід забезпечує наближення освітнього процесу до реальних потреб ринку праці, підвищує мотивацію здобувачів освіти та сприяє їх готовності до інноваційної діяльності в економічній сфері, що зумовлює необхідність подальшого системного осмислення й узагальнення отриманих результатів.

Висновки. Реальні економічні процеси, як об'єкт майбутньої професійної діяльності економіста, зазнають зараз суттєвих трансформацій. Важливими чинниками господарської діяльності стають знання та інформація. Економісти, які володіють сучасними методами ведення фінансово-економічної та господарської діяльності, вже зараз здатні значно підвищити ефективність вітчизняної економіки, яка потребуватиме післявоєнного відновлення. Зростання масштабів використання цифрових технологій у цій сфері дозволяє говорити про сучасну економіку як цифрову. Описані фактори змінюють підходи до навчання майбутніх економістів у фахових економічних коледжах. Нині підготовка здобувачів вимагає застосування різноманітності інноваційних педагогічних технологій. Така технологізація є необхідною умовою та водночас наслідком реалізації компетентнісного підходу. Найбільш перспективними у підготовці майбутніх економістів є практико-орієнтовані, цифрові, інтерактивні та проєктивні технології.

Література:

1. Баніт Ю.С. Інноваційні технології формування підприємницької компетентності у фаховій підготовці студентів – майбутніх економістів. *Гуманізація навчально-виховного процесу* : зб. наук. пр. Донбаського державного педагогічного університету. 2019. № 4 (96). С. 4–16.
2. Глазунова О., Саяпіна Т., Корольчук В. Професійні сервіси та інструменти для підготовки майбутніх економістів: думка експертів. *Фізико-математична освіта*. 2022. № 36(4). С. 26–31. <https://doi.org/10.31110/2413-1571-2022-036-4-003>
3. Горбатюк Р. М., Дудка, У. Т. Підготовка майбутніх фахівців економічних спеціальностей засобами онлайн-сервісу. *LearningApps. Ukrainian Journal of Educational Studies and Information Technology*. 2019. № 7 (3). С. 42–56.
4. Гриб'юк О. О., Оліда І. Я., Юнчик В. Л. Використання системи динамічної математики GEOGEBRA в процесі навчання математичних дисциплін. *Освітні горизонти. Інформаційно-методичний вісник*. 2016. № 74. С. 508–514.
5. Грибіненко О. Діджиталізація економіки в новій парадигмі цифрової трансформації. *Міжнародні відносини*. 2018. № 16. С. 35–37.
6. Кірдан О. П. Практико-орієнтоване навчання в професійній підготовці майбутніх економістів. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2020. № 4 (408). С. 76–83.
7. Ковальчук Г. О. Технології навчання економічних дисциплін в системі неперервної освіти (теоретико-методичний аспект) : монографія. Київ : КНЕУ, 2014. 511 с.
8. Король С. Я., Польовик Є. В. Діджиталізація економіки як фактор професійного розвитку. *Modern Economics*. 2019. № 18. С. 67–73.
9. Костенко Р. В. Інформаційний підхід та інформатизація економічної освіти менеджерів-економістів як фактор підвищення конкурентоспроможності персоналу організації. *Współpraca Europejska*. 2017. № 5(24). С. 74–83.
10. Наливайко Т. Модель формування професійних компетентностей майбутніх економістів у процесі професійної підготовки з використанням інноваційних технологій. *Наукові записки БДПУ. Серія: Педагогічні науки*. 2018. № 3. С. 243–255.

ISSN 2786-6025 Online

11. Столяренко Т. Л. Компетентнісний підхід до підготовки майбутніх економістів. *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи*. 2014. № 5. С. 120–128.

References:

1. Banit, Yu. S. (2019). Innovatsiini tekhnologii formuvannia pidpriemnytskoi kompetentnosti u fakhovii pidhotovtsi studentiv – maibutnikh ekonomistiv [Innovative technologies of entrepreneurial competence formation in professional training of students – future economists]. *Humanizatsiia navchalno-vykhovnoho protsesu – Humanization of the educational process*, 4(96), 4–16. [in Ukrainian].

2. Hlazunova, O. H., Saiapina, T. V., & Korolchuk, V. I. (2022). Profesiini servisy ta instrumenty dlia pidhotovky maibutnikh ekonomistiv: dumka ekspertiv [Professional services and tools for training future economists: experts' opinion]. *Fizyko-matematychna osvita – Physical and mathematical education*, 36(4), 26–31. <https://doi.org/10.31110/2413-1571-2022-036-4-003> [in Ukrainian].

3. Horbatiuk, R. M., & Dudka, U. T. (2019). Pidhotovka maibutnikh fakhivtsiv ekonomichnykh spetsialnostei zasobamy onlain-servisu LearningApps [Training future specialists of economic specialties using the online service LearningApps]. *Ukrainian Journal of Educational Studies and Information Technology*, 7(3), 42–56. [in Ukrainian].

4. Hrybiuk, O. O., Olida, I. Ya., & Yunchyk, V. L. (2016). Vykorystannia systemy dynamichnoi matematyky GeoGebra v protsesi navchannia matematychnykh dystsyplin [Use of the dynamic mathematics system GeoGebra in teaching mathematical disciplines]. *Osvitni horyzonty – Educational horizons*, 74, 508–514. [in Ukrainian].

5. Hrybinenko, O. (2018). Dydzhitalizatsiia ekonomiky v novii paradyhmi tsyfrovoi transformatsii [Digitalization of the economy in the new paradigm of digital transformation]. *Mizhnarodni vidnosyny – International relations*, 16, 35–37. [in Ukrainian].

6. Kiridan, O. P. (2020). Praktyko-oriientovane navchannia v profesiinii pidhotovtsi maibutnikh ekonomistiv [Practice-oriented learning in professional training of future economists]. *Naukovyi visnyk Skhidnoevropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky – Scientific Bulletin of Lesya Ukrainka Eastern European National University*, 4(408), 76–83. [in Ukrainian].

7. Kovalchuk, H. O. (2014). *Tekhnologii navchannia ekonomichnykh dystsyplin v systemi neperervnoi osvity (teoretyko-metodychnyi aspekt) [Technologies of teaching economic disciplines in the system of lifelong education (theoretical and methodological aspect)]*. Kyiv: KNEU. [in Ukrainian].

8. Korol, S. Ya., & Poliovyk, Ye. V. (2019). Dydzhitalizatsiia ekonomiky yak faktor profesiinoho rozvytku [Digitalization of the economy as a factor of professional development]. *Modern Economics*, 18, 67–73. [in Ukrainian].

9. Kostenko, R. V. (2017). Informatsiinyi pidkhid ta informatyzatsiia ekonomichnoi osvity menedzheriv-ekonomistiv yak faktor pidvyshchennia konkurentospromozhnosti personalu orhanizatsii [Information approach and informatization of economic education of managers-economists as a factor of increasing staff competitiveness]. *Współpraca Europejska*, 5(24), 74–83. [in Ukrainian].

10. Nalyvaiko, T. (2018). Model formuvannia profesiinykh kompetentnostei maibutnikh ekonomistiv u protsesi profesiinoy pidhotovky z vykorystanniam innovatsiinykh tekhnologii [Model of formation of professional competencies of future economists in the process of professional training using innovative technologies]. *Naukovi zapysky BDPU. Serii: Pedagogichni nauky – Scientific notes of BDPU. Series: Pedagogical sciences*, 3, 243–255. [in Ukrainian].

11. Stoliarenko, T. L. (2014). Kompetentnisnyi pidkhid do pidhotovky maibutnikh ekonomistiv [Competence-based approach to training future economists]. *Zasoby navchalnoi ta naukovo-doslidnoi roboty – Means of educational and research work*, 5, 120–128. [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 30.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 13.02.2026